

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
obejmującego obszar położony w Częstochowie, w dzielnicy Grabówka,
w rejonie ulic: Św. Rocha, Ikara, Radomskiej i Goździków

SPIS TREŚCI:

1. Zawartość i główne cele projektowanego dokumentu. _____	2
2. Powiązania z innymi dokumentami. _____	2
3. Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy. _____	2
4. Propozycje przewidywanych metod analizy skutków realizacji projektu. _____	3
5. Stan środowiska obszaru objętego ustaleniami projektu. _____	4
5.1. ogólna charakterystyka. _____	4
5.2. Uwarunkowania naturalne i przyrodnicze. _____	4
5.3. Walory krajobrazowe i wartości kulturowe. _____	9
5.4. Powietrze. _____	10
5.5. Hałas. _____	11
5.6. Promieniowanie elektromagnetyczne. _____	12
5.1. Obszary chronione i wymagające ochrony. _____	12
6. Ocena stanu środowiska. _____	12
7. Prognoza dalszych zmian w środowisku w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu. _____	12
8. Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem. _____	13
9. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym, _____	13
9.1. Poziom międzynarodowy, wspólnotowy i krajowy. _____	13
9.2. Poziom regionalny. _____	14
10. Przewidywane znaczące oddziaływania na komponenty środowiska. _____	15
10.1. Różnorodność biologiczna. _____	17
10.2. Zdrowie, bezpieczeństwo i jakość życia ludzi. _____	18
10.3. Woda. _____	18
10.4. Powietrze, klimat i środowisko akustyczne. _____	18
10.5. Powierzchnia ziemi i gleby. _____	18
10.6. Środowisko kulturowe i krajobraz. _____	19
11. Oddziaływania skumulowane. _____	18
12. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko. _____	19
13. Propozycje rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projekcie. _____	19
14. Transgraniczne oddziaływanie na środowisko. _____	20
15. Streszczenie w języku niespecjalistycznym. _____	21
16. Wykorzystane materiały: _____	25

1. Zawartość i główne cele projektowanego dokumentu.

Podstawowym zadaniem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego jest określenie zasad zagospodarowania terenów, z uwzględnieniem wielu uwarunkowań i aspektów - w tym również celów środowiskowych tj.:

- ochrona środowiska przyrodniczego i krajobrazu,
- ochrona środowiska kulturowego,
- ochrona dóbr materialnych,
- racjonalne kształtowanie przestrzeni publicznych,
- zrównoważony rozwój społeczno-gospodarczy.

Podjęcie prac nad planem miejscowym nastąpiło z uwagi na potrzebę zmiany przebiegu projektowanej drogi publicznej, w taki sposób aby podwyższyć funkcjonalność terenów zabudowy produkcyjnej, ustalonych w obowiązującym miejscowym planie.

Na obszarze opracowania obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu położonego w Częstochowie, w dzielnicy Grabówka, w rejonie ulic: Św. Rocha, Ikara, Radomskiej i Goździków, przyjęty Uchwałą Nr 374/XXII/2012 Rady Miasta Częstochowy z dnia 24 maja 2012 r. Zgodnie z obowiązującym Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Częstochowy, przyjętym Uchwałą Nr 263.XX.2019 Rady Miasta Częstochowy z dnia 21 listopada 2019 r., dominującym kierunkiem przeznaczenia jest obszar zabudowy usługowej z produkcją oznaczony symbolem UP. Jak wynika z przeprowadzonych analiz, projektowany plan zachowuje zgodność z ustaleniami obowiązującego Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Częstochowy.

2. Powiązania z innymi dokumentami.

Stosownie do art. 9 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, przy sporządzaniu planów miejscowych, wiążące są dla organów gminy ustalenia studium. Natomiast przy sporządzaniu studium uwzględnia się zasady określone w koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju, strategii rozwoju i planu zagospodarowania województwa, strategii rozwoju gminy, opracowaniu ekofizjograficznym itp. Plan, którego dotyczy niniejsza prognoza, jest powiązany z założeniami planu zagospodarowania województwa śląskiego i realizuje jego główne założenia w ramach delegacji ustawowej prawa miejscowego.

Powiązania planu w bardziej odległych relacjach dotyczą wielu aktów prawnych oraz dokumentów strategiczno-planistycznych, obowiązujących zarówno na szczeblu krajowym jak i wspólnotowym.

3. Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy.

Prognoza została sporządzona w oparciu o identyfikację, analizę i ocenę potencjalnych oddziaływań na środowisko, związanych z realizacją ustaleń planu. Mogą one dotyczyć takich komponentów środowiska jak: wody powierzchniowe, wody podziemne, powietrze, ukształtowanie terenu i gleba, klimat akustyczny, bioróżnorodność.

W związku z tym zakres przedmiotowego opracowania obejmuje zagadnienia przewidywanych zmian w strukturze funkcjonalno-przestrzennej i oceny ich oddziaływania na środowisko, a także możliwości realizacji rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań.

Prognozę sporządzono przy zastosowaniu metod opisowych, charakteryzujących istniejący stan zasobów środowiska z uwzględnieniem istniejących i przewidywanych znaczących oddziaływań. Ocenę ewentualnych zagrożeń, poszczególnych komponentów środowiska oraz ich analizy jakościowe, oparto m.in. na danych z państwowego monitoringu środowiska.

Określenie skutków środowiskowych następuje w oparciu o obowiązujące plany zagospodarowania, a w przypadku braku planu - w oparciu o stan istniejący. W zależności od stosunku projektowanego zagospodarowania do zagospodarowania istniejącego, lub możliwego do uzyskania na podstawie decyzji administracyjnych, rozpoznaje się skutki środowiskowe, których rodzaj i znaczenie podlega ocenie w niniejszej prognozie.

Podstawę prawną opracowania stanowi ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2021 poz. 247 z późn. zm.), zwana dalej "ustawą".

4. Propozycje przewidywanych metod analizy skutków realizacji projektu.

Monitoring skutków środowiskowych realizacji ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego może się odbywać w oparciu o wyniki pomiarów uzyskanych w ramach państwowego monitoringu środowiska lub też w ramach innych badań prowadzonych przez organy administracji oraz podmioty gospodarcze - jeżeli odnoszą się do przedmiotu i zakresu planu.

Dla poszczególnych elementów środowiska zaproponowano poniższy zakres i metody analizy:

Element środowiska	Metoda	Częstotliwość
Klimat akustyczny.	Sugeruje się analizować hałas w oparciu o mapę akustyczną oraz pomiary hałasu sprawdzające skuteczność zabezpieczeń akustycznych.	Co 5 lat.
Powierzchnia biologicznie czynna.	Analiza ortofotomap i zdjęć satelitarnych. Zaleca się również prowadzić monitoring z wykorzystaniem danych przestrzennych: ewidencja gruntów i budynków, krawędzie ulic zawartych w Systemie Informacji Przestrzennej.	Co 5 lat.
Powietrze (stan zanieczyszczeń).	Analiza wyników uzyskanych w ramach państwowego monitoringu środowiska, monitoring prowadzony przez gminę oraz podmioty gospodarcze, analiza wyników kontroli podmiotów gospodarczych (Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska), kontrola systemów grzewczych. Szczególnie istotny dla obszaru opracowania będzie wskaźnik stężenia pyłu PM10.	Co rok oraz doraźnie w przypadku zgłoszenia naruszenia prawa.
Wody powierzchniowe i podziemne (stan zanieczyszczeń).	Analiza monitoringu prowadzonego przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach.	Co rok oraz doraźnie w przypadku zgłoszenia naruszenia prawa.
W celu uniknięcia powtarzania monitoringu, zaleca się skorzystanie z już istniejących systemów monitoringu. Powyższe dane oraz raporty o stanie i jakości poszczególnych elementów środowiska powinny być gromadzone i przetwarzane w Urzędzie Miasta Częstochowy.		

Ponadto na obszarze opracowania, również należy przeprowadzać:

- monitoring systemów unieszkodliwiania ścieków, w tym szczególnie przemysłowych - raz w roku,
- kontrolę podczyszczania wód opadowych - raz w roku,
- ciągłą kontrola systemu gospodarki odpadami.

Skutki realizacji postanowień planu będą podlegały bieżącemu monitoringowi odpowiednich służb ochrony środowiska i organów administracji. Bardzo ważny jest również udział społeczeństwa, nie tylko w procesie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, ale także wobec przypadków naruszenia zasad ochrony środowiska określonych w planie. Okresowe przeglądy zainwestowania terenów i realizacji ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego powinny być również przeprowadzane przez organy administracji samorządowej. Monitoring skutków realizacji postanowień projektu planu powinien rozpocząć się po jego uchwaleniu w miarę wydawania decyzji o pozwoleniu na budowę, co pozwoli na uzyskanie danych wyjściowych do dalszych analiz, a następnie proponuje się coroczne badanie efektów zmian zachodzących w środowisku i gospodarowaniu przestrzenią.

5. Stan środowiska obszaru objętego ustaleniami projektu.

5.1. Ogólna charakterystyka.

Położenie miasta	Północna część województwa śląskiego, na styku trzech mezoregionów geograficznych – Wyżyny Częstochowskiej, zwanej potocznie Jurą, Obniżenia Górnej Warty oraz Wyżyny Wieluńskiej. Mezoregiony te należą do podprovincji – Wyżyny Śląsko-Krakowskiej.
Położenie obszaru względem miasta	Północno-zachodnia część podmiejska.
Powierzchnia	Okolo 13,2 ha
Poziom terenu	w granicach 250-260 m.n.p.m.
Ukształtowanie terenu	Ogólnie płaskie, częściowo zmienione antropogenicznie poprzez wykopy i nasypy.
Stan użytkowania i zagospodarowania	Tereny otwarte (zieleń zadrzewienia), teren eksploatacji złoża kruszywa naturalnego, teren mieszkaniowo-usługowy.
Najbliższe otoczenie	Tereny otwarte (zieleń zadrzewienia), tereny mieszkaniowe, mieszkaniowo-usługowe i produkcyjne.
Dostępność układu komunikacyjnego	Najważniejsze ulice obsługujące obszar opracowania to: ul. św. Rocha

Rys.: zdjęcie lotnicze - teren objęty planem wraz z najbliższym otoczeniem.

5.2. Uwarunkowania naturalne i przyrodnicze.

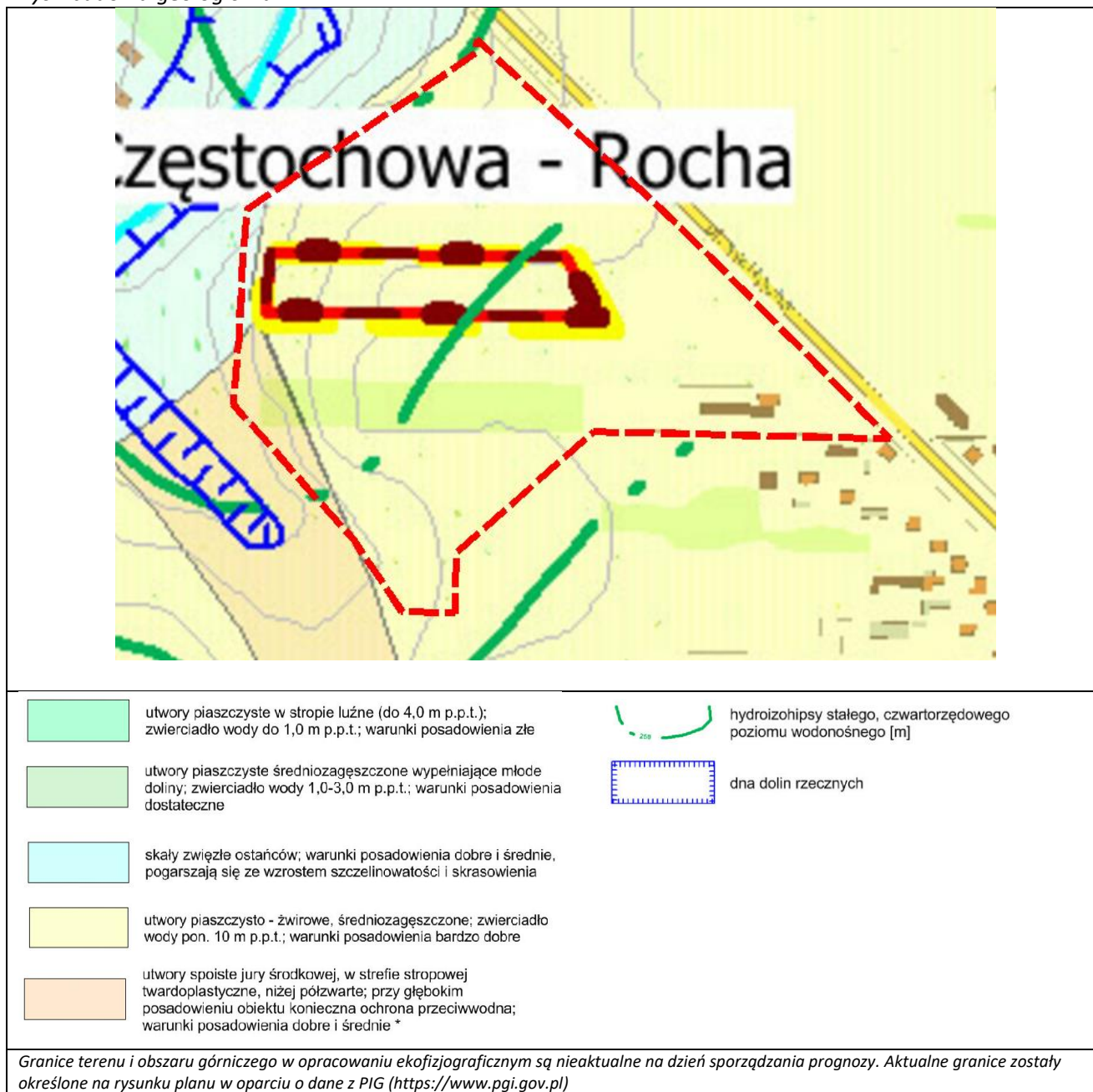
5.2.1. Budowa geologiczna.

Terytorium miasta wchodzi w skład monokliny śląsko-krakowskiej, znajduje się na jej południowo-wschodnim krańcu, w pobliżu granicy z niecką nidziańską. Obszar miasta jest zróżnicowany geologicznie, wierzchnia część to osady polodowcowe: żwiry, piaski, gliny, zaś głębsza to wapienie z okresu górnej jury. Jurę górną reprezentują skały węglanowe oksfordu. Starsze ogniwo budują wapienie scyfiowe z przeławieniami margli - warstwy przedziszowskie. Dolinę holoceniową Warty budują dwa piaszczyste poziomy terasowe. W obrębie dolin dopływów tej rzeki, piaszczysta jest wyższa (1,5 - 2,5 m nad poziom ciek) terasa, natomiast dno doliny pokrywają namuły.

Zgodnie z opracowaniem ekofizjograficznym, obszar objęty planem jest położony w większości na utworach piaszczysto-żwirowych średnio zagęszczonych.

Warunki geotechniczne dla posadowienia zabudowy są bardzo dobre, miejscowo warunki te mogą ulegać pogorszeniu ze względu na wzrost szczelinowości i skrasowienia. Niemniej jednak, nie jest to uwarunkowanie mogące rodzić zagrożenia wykluczające możliwość realizacji zabudowy, a jedynie może wpływać na koszty fundamentowania. W bezpośrednim sąsiedztwie występuje dno doliny rzecznej, lecz pozostaje to bez większego wpływu na geologię obszaru opracowania.

Rys.: budowa geologiczna

5.2.1. Warunki hydrogeologiczne.

Miasto znajduje się w obrębie trzech Głównych Zbiorników Wód Podziemnych:

- GZWP nr 325 – Częstochowa Zachód,
- GZWP nr 326 – Częstochowa Wschód,
- GZWP nr 327 – Lubliniec- Myszków.

Obszar opracowania znajduje się w zasięgu zbiornik GZWP nr 325. W zbiorniku tym główną warstwą wodonośną są piaski i piaszkowce warstw kościeliskich o miąższości 20 – 40 m i dobrych parametrach hydrogeologicznych. Miejscami w zalegających wyżej iłach rudonośnych występują nieciągłe i o zmiennej miąższości warstwy wodonośne tzw. międzyrudne o niewielkiej wartości użytkowej. Na znacznym obszarze warstwy kościeliskie mają kontakt hydrauliczny z niżej leżącymi dolno jurajskimi piaskami warstw łysieckich

górnym. Jakość tych wód jest zróżnicowana od wysokiej 56% do średniej – 33%. Ich przydatność do picia i na potrzeby gospodarcze jest ograniczona przekraczającymi normy stężeniami żelaza i manganu.

5.2.2. Warunki hydrograficzne.

W granicach opracowania nie występują tereny wód powierzchniowych, a także obszary szczególnego zagrożenia powodzią. W odległości co najmniej 50 m przepływa rzeka Szarlejka, której dolina zgodnie z zapisami obowiązującego planu, jest chroniona przed zabudową. Natomiast zakres opracowania przedmiotowego dokumentu nie narusza tej doliny, choć na skrajnie wysuniętym w kierunku rzeki fragmencie przewiduje nowy przebieg planowanej wcześniej drogi publicznej. Z uwagi na specyfikę planu i istniejący stan zagospodarowania należy uznać, że prawdopodobieństwo negatywnego wpływu ustaleń planu na wody powierzchniowe będzie znikome.

5.2.3. Warunki glebowo-rolnicze.

Naturalna pokrywa glebowa może występować nieregularnie, przede wszystkim w obszarach łąk i zadrzewień. Są to na ogół miejsca o przeciętnej lub niskiej bioróżnorodności florystycznej. Również nieregularne są obszary o znacznych przekształceniach antropogenicznych – w wyniku eksploatacji złóż i zabiegów agrotechnicznych – w przeszłości. Oprócz technicznego zaburzenia szaty roślinnej i gleby, powierzchnie zabudowane i zdewastowane są źródłem różnorodnych uciążliwości na przyległych terenach i przyczyną zaburzenia ich struktury ekologicznej. Głównymi przyczynami degradacji gleb są skażenia komunikacyjne, przedostające się do gleby przez powietrze lub za pośrednictwem wody. Zanieczyszczenie gleb jest również wynikiem emisji pyłów pochodzących ze spalania paliw stałych do ogrzewania budynków oraz transportu kołowego.

5.2.4. Warunki przyrodnicze.

Flora

Obszar opracowania jest niejednorodny – umiarkowanie przekształcony w wyniku działań człowieka. Niektóre z tych przekształceń są umiarkowane i wynikają głównie z prowadzonej w przeszłości gospodarki rolnej. Większe przekształcenia mają podłoże eksploatacyjne, związane z powierzchniowym wydobyciem złóż kruszyw.

Najbardziej pospolitymi zbiorowiskami na przedmiotowym obszarze są zespoły roślinne trwałych użytków zielonych z zadrzewieniami śródpolnymi. Dominującymi zbiorowiskami są pospolite trawy, pozbawione istotnych walorów przyrodniczych. Ich skład florystyczny jest ubogi i wykazujący cechy degeneracji fitocenoz. Zespoły dobrze wykształcone, interesujące mnogością barw chabrów, maków czy wyk zanikają na analizowanym obszarze. Uprawy zbożowe i okopowe stanowią tu zdecydowaną mniejszość i prowadzą się przeważnie do niewielkich areałów.

Nieliczne zbiorowiska roślin wodnych wykształcają się jedynie w niewielkich rowach, tylko okresowo zapełnionych. Zbiorowiska szuwarowe mogą występować punktowo w niewielkich lokalnych obniżeniach terenu.

Brak zbiorowisk typowo leśnych, przy czym sukcesywnie rozprzestrzeniają się zadrzewienia śródpolne, których skład mieszany nieznacznie zdominowały sosny i brzozy. Brak jest zespołów o specyficznych walorach i szczególnie podwyższonej bioróżnorodności. Skład gatunkowy zadrzewień na tym fragmencie obszaru, to przeważnie: brzoza brodawkowata, robinia biała, jarząb pospolity. Natomiast trudno jest zweryfikować pod względem składu gatunkowego zieleń urządzoną w sąsiednich zespołach zabudowy usługowej i mieszkaniowej. Znacznie bardziej zróżnicowany i bogatszy florystycznie jest obszar sąsiedniej doliny rzeki Szarlejka.

W ocenie ogólnej obszar planu charakteryzuje się, w zależności od rejonu, umiarkowaną lub niską wartością ekologiczną.

Rys.: roślinność rzeczywista.

Fauna

Fauna występująca na części zainwestowanej przedmiotowego terenu, to najczęściej pospolite gatunki żerujące na terenach zurbanizowanych, gdzie bardzo często elementy konstrukcyjne lub architektoniczne wysokich budynków są „adaptowane” jako siedliska. Najczęściej widuje się ptaki, które korzystają z pokarmu naturalnego (nasiona drzew, krzewów i roślin zielnych, owady, gryzonie). Można tu wymienić kilka typowych gatunków, tj. modraszka, wróbel, jeżyk, jaskółka, gołąb miejski, kawka, pustułka. Ponadto należy wymienić różne gatunki zwierząt lądowych. Są to na ogół niewielkie ssaki tj. krety, jeże, ryjówki oraz kilka gatunków gryzoni. W ostatnich latach na terenach zurbanizowanych można zaobserwować częste występowanie zwierząt, dla których bliskość zbiorowisk ludzkich wiąże się z szeroką dostępnością pożywienia.

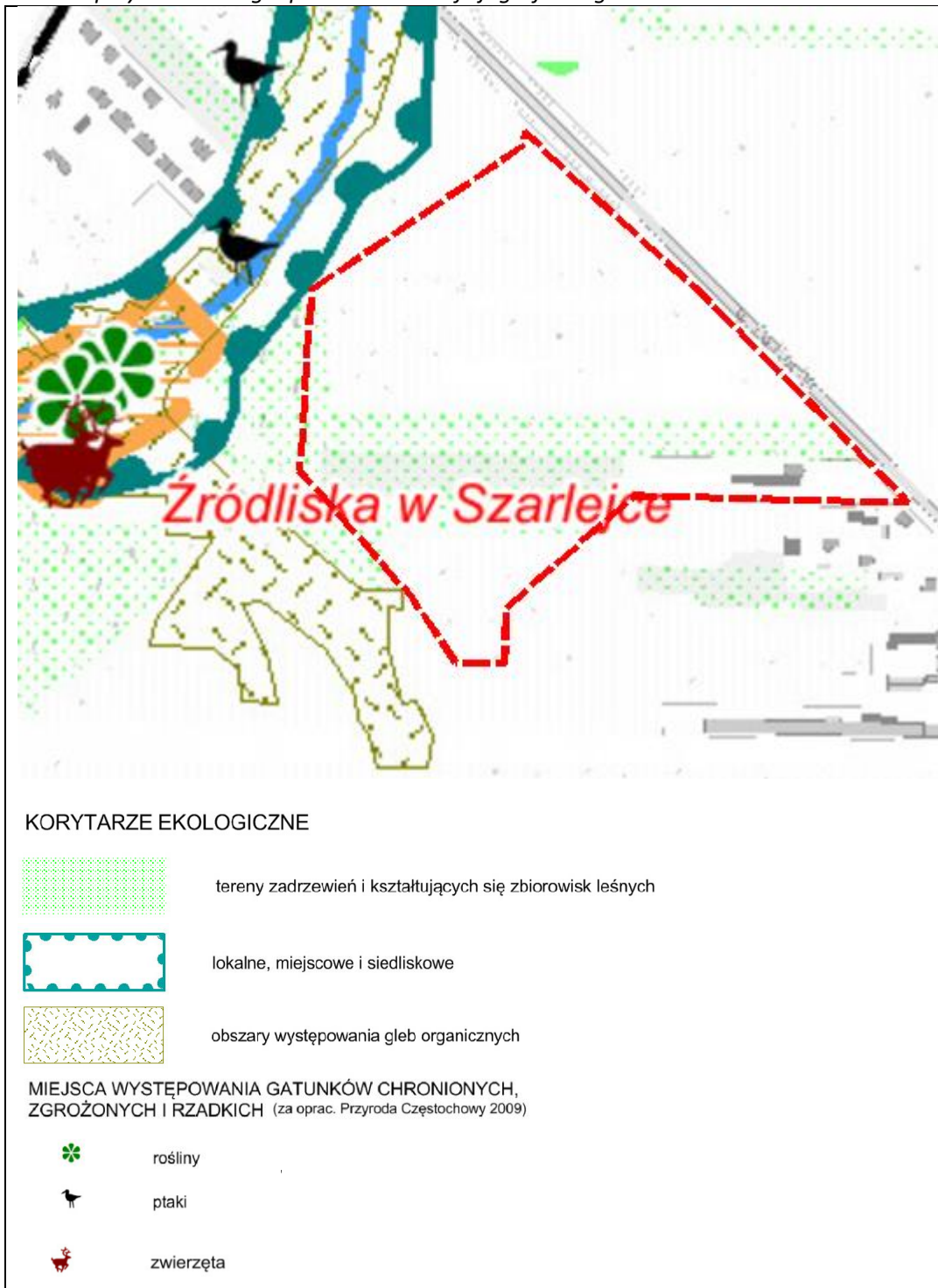
Fauna występująca na niezagospodarowanej części przedmiotowego obszaru, to najczęściej pospolite gatunki, tj. krety, jeże, ryjówki oraz kilka gatunków gryzoni. Liczebność przedstawicieli poszczególnych gatunków nie jest jednak znacząca w porównaniu do terenów lasów i zadrzewień. Ptaki wykorzystują ten teren raczej w celu zyskania pożywienia lub krótkiego odpoczynku niż w celach lęgowych.

Nieco większe bogactwo fauny można zaobserwować w zadrzewieniach śródpolnych, oraz w wilgotnych obniżeniach terenu - gdzie skład gatunkowy fauny może być wyraźnie odmienny od reszty obszaru.

Występować tu mogą pospolite gatunki płazów, gadów i ptaków wodno-błotnych. Liczebność przedstawicieli poszczególnych gatunków nie jest jednak znacząca w porównaniu do terenów wód płynących regularnie.

Ze względu na bliskość terenów zurbanizowanych i zabiegi agrotechniczne na gruntach rolnych, ptaki wykorzystują ten teren raczej w celu zyskania pożywienia lub krótkiego odpoczynku niż w celach lęgowych. W sąsiednim obszarze doliny rzeki Szarlejki występuje więcej gatunków fauny, w tym również chronionych, z uwagi na jej rolę korytarza ekologicznego w skali lokalnej. Wynika to z wyższej wartości ekologicznej – która na ogół wynika z zasobności wód powierzchniowych, gruntowych, w tym źródeł. Ptaki i ssaki chętniej wybierają te rejonu jako miejsce żerowania i lęgu.

Rys.: struktura przyrodnicza wg. opracowania ekofizjograficznego.

5.2.5. Warunki klimatyczne.

Częstochowa leży w strefie klimatu umiarkowanego. Średnio na dobę przypadają 4 godziny z bezpośrednim promieniowaniem słonecznym. W przebiegu rocznym największe usłonecznienie obserwuje się w czerwcu, ze względu na największą długość dnia.

W Częstochowie niewiele jest dni bezwietrznych. Okresy ciszy w skali roku stanowią średnio 9,2%. Przeważają tu wiatry zachodnie – 18% i południowo-zachodnie – 18,2%. Jednocześnie osiągają one z tych kierunków największe prędkości – 2,2 m/s. Najrzadziej występują wiatry północne – 7,7% i północno-wschodnie – 7,4%.

Średnia temperatura i opady dla Częstochowy													
Miesiąc	Sty	Lut	Mar	Kwi	Maj	Cze	Lip	Sie	Wrz	Paź	Lis	Gru	Roczna
Średnie maksymalne temperatury [°C]	-1	1	6	14	20	23	24	23	18	12	3	1	12
Średnie dobowe temperatury [°C]	-5	-4	2	9	12	17	18	17	14	9	1	-2	7
Średnie minimalne temperatury [°C]	-9	-6	-1	3	7	11	12	10	8	5	-1	-3	3
Opady [mm]	35	32	33	39	69	80	86	75	48	40	41	37	615

Źródło: „<http://pl.allmetsat.com>”

W obszarze opracowania nie występują specyficzne warunki mikroklimatyczne.

5.3. Walory krajobrazowe i wartości kulturowe.

Krajobraz obszaru opracowania jest krajobrazem mało urozmaiconym, o charakterze podmiejskim z elementami charakterystycznymi dla terenów wiejskich. Znaczącą cechą jest duży udział nieużytkowanych łąk i zadrzewień śródpolnych. Rzeźba terenu jest tu mało urozmaicona, za wyjątkiem zmian antropogenicznych w postaci miejscowych wykopów i nasypów. Na niewielkim zurbanizowanym fragmencie brak jest dominant i zabytków architektury. Jedyna zabudowa mieści się w niewielkim fragmencie przy ul. św. Rocha.

Poniższa tabela zawiera kilka przykładowych miejsc charakteryzujących sposób zagospodarowania obszaru opracowania.

	ul. św. Rocha – zjazd na teren eksploatacji złoża kruszyw naturalnych.
	Zachodnia część obszaru – wyrobisko poeksploatacyjne, widok w kierunku wschodnim

ul. św. Rocha – widok w kierunku zachodnim,
na rozlewisko rzeki Szarlejki

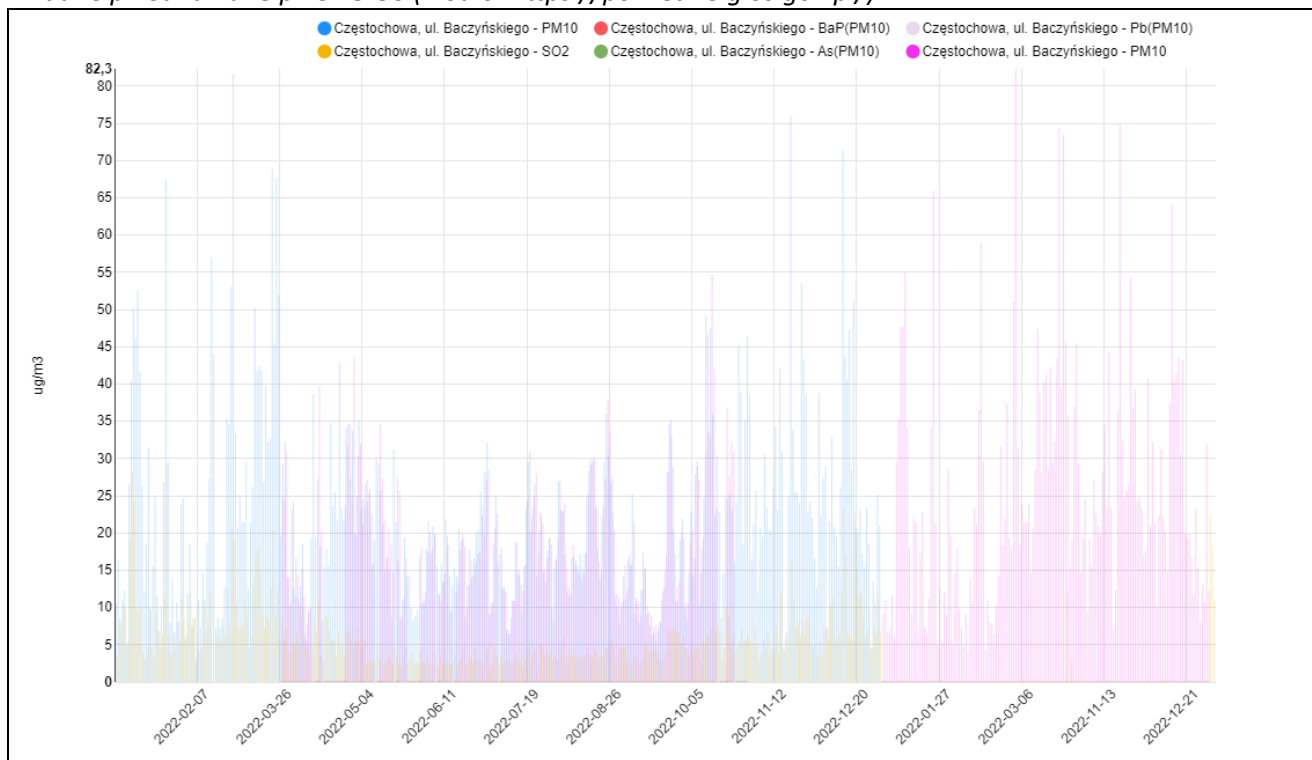
5.4. Powietrze.

Podstawowym źródłem zanieczyszczeń gazowych w mieście są pojazdy samochodowe, a rejony o dużym nasileniu ruchu drogowego charakteryzują się dużym stopniem zanieczyszczenia powietrza. Przemiany gospodarcze oraz zmiany systemu ochrony środowiska w ostatnich latach (między innymi zastosowanie przepisów o dopuszczalnej emisji zanieczyszczeń, likwidacja wielu zakładów przemysłowych) wywarły istotny wpływ na stan czystości powietrza w Częstochowie. Występuje jednak również duża koncentracja niskich emitorów (czyli głównie domów jednorodzinnych), co skutkuje wzrostem stężenia zanieczyszczeń pyłowych i gazów w sezonie zimowym.

Na podstawie analizy danych dotyczących zanieczyszczenia powietrza w Częstochowie i jej rejonie można powiedzieć, że poziom zanieczyszczeń uległ obniżeniu. Spowodowane jest to w dużym stopniu regresją przemysłu w Częstochowie jak i całym powiecie częstochowskim oraz inwestycjami ekologicznymi prowadzonymi na tym terenie. W ramach starań o zmniejszenie zanieczyszczeń powietrza CO₂ i pyłem zawieszonym, wskazane jest wdrażanie gazu lub innych paliw ekologicznych do indywidualnych systemów grzewczych.

W obszarze opracowania istotny wpływ na stan powietrza ma ul. św. Rocha (DK43), emitująca jednocześnie dwa typy zanieczyszczeń (pyłowe oraz gazowe) ze zmiennym natężeniem – zależnym od dnia tygodnia, pory dnia, pory roku oraz warunków pogodowych. Nie bez znaczenia jest również pobliska autostrada A1 wraz z węzłem przez który przebiega DK43. Okoliczne zakłady produkcyjne również mają znaczenie w omawianym aspekcie, choć nie tak duże jak w przypadku wyżej wymienionej drogi i niektórych obiektów w zabudowie jednorodzinnej (niska emisja).

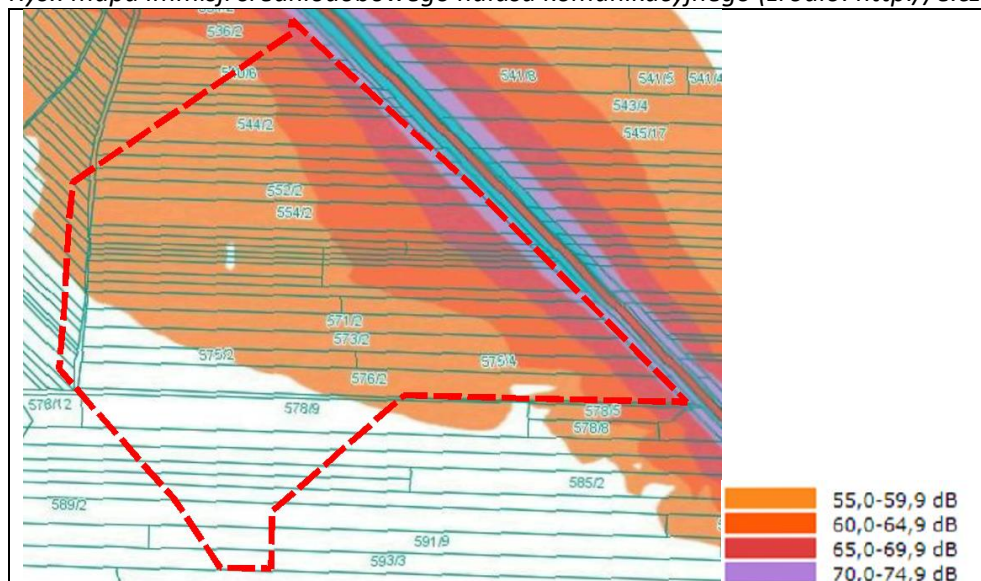
Wykres: stężenia zanieczyszczenia powietrza w 2022 r. na stacji pomiarowej Częstochowa, ul. Baczyńskiego – dane przetworzone przez GIOŚ (źródło: <https://powietrze.gios.gov.pl/>).

5.5. Hałas.

Na obszarze planu podstawowym rodzajem hałasu jest hałas komunikacyjny pochodzący przede wszystkim od ul. św. Rocha (DK43). Analiza wykazuje, że immisja od ul. św. Rocha osiąga do 75 dB, w ujęciu średniodobowym. Hałas ten ulega jednak znacznej redukcji już na dystansie kilkunastu metrów w głąb obszaru opracowania. Mapa akustyczna portalu „e.czystochowa.pl”, nie wykazuje na obszarze opracowania przekroczeń, z uwagi na brak obiektów wrażliwych. Tym niemniej w sąsiednich terenach zabudowy mieszkaniowej wzdłuż ul. św. Rocha, wykazano przekroczenia norm hałasu. W związku z czym część obszaru bezpośrednio przyległa do DK43 nie jest predysponowana dla potrzeb mieszkalnictwa i innych funkcji, wymagających ochrony akustycznej. Projekt zmiany planu nie przewiduje też rozwoju tego typu terenów.

Rys.: mapa immisji średniodobowego hałasu komunikacyjnego (źródło: <http://e.czystochowa.pl/>).

5.6. Promieniowanie elektromagnetyczne.

Problem promieniowania elektromagnetycznego na terenie miasta nie jest do końca rozpoznany. Do tej pory przeprowadzono pomiary w kilku wybranych punktach dla linii elektroenergetycznych wysokiego napięcia oraz wokół kilku stacji transformatorowych. Badania te miały tylko charakter rozpoznawczy jednak nie wykazywały znacząco negatywnego oddziaływania.

Obecnie w najbliższym otoczeniu obszaru opracowania występują emitory promieniowania elektromagnetycznego, w postaci stacji bazowych telekomunikacji.

5.1. Obszary chronione i wymagające ochrony.

Obszar opracowania leży poza granicami obszarów chronionych ze względów przyrodniczych, w tym należących do sieci Natura 2000. Brak jest przesłanek do wystąpienia oddziaływań o zasięgu istotnym dla obszarów chronionych znajdujących się w najbliższym otoczeniu, tj. Park Krajobrazowy Orlich Gniazd którego otulina jest zlokalizowana w odległości nie mniejszej niż 8 km od granic planu oraz Park Krajobrazowy Lasy nad Górną Liswartą – którego otulina jest oddalona około 6 km.

Nie występują tu elementy korytarzy ekologicznych, jak również obszar nie ma wystarczającego zasięgu oddziaływania na elementy ekosystemów w dalszym sąsiedztwie. Z uwagi na dostępność kanalizacji deszczowej oraz możliwość doprowadzenia instalacji wodociągowej i kanalizacji sanitarnej, brak jest przesłanek do wystąpienia oddziaływania na jednolite części wód powierzchniowych i podziemnych. W granicach obszaru opracowania brak jest obiektów zabytkowych, stanowisk archeologicznych oraz dóbr kultury współczesnej.

Wykorzystanie na potrzeby określonego w planie przeznaczenia terenu, będzie wymagało uwzględnienia ustaleń obowiązującego planu dla obszarów wymagających przekształceń lub rekultywacji, w związku z eksploatacją złoża. W niniejszej zmianie planu obszar rekultywacji skorygowano zgodnie z aktualnymi uwarunkowaniami.

6. Ocena stanu środowiska.

Oceny istniejącego stanu środowiska dokonano na podstawie opracowania ekofizjograficznego, analizy stanu istniejącego, a także na podstawie programów w zakresie ochrony środowiska i ochrony przyrody. Ocena ta wyszczególnia jednocześnie istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu. Część miasta, na której leży obszar opracowania, jest częściowo przekształconym środowiskiem. Obecnie większość omawianego obszaru nie jest użytkowana. Pod względem florystycznym w ocenie ogólnej obszar planu charakteryzuje się umiarkowaną lub niską wartością ekologiczną.

Krajobraz obszaru opracowania jest krajobrazem mało urozmaiconym, o charakterze podmiejskim z elementami charakterystycznymi dla terenów wiejskich. Znaczącą cechą jest duży udział nieużytkowanych łąk i zadrzewień śródpolnych. Rzeźba terenu jest tu mało urozmaicona, za wyjątkiem zmian antropogenicznych w postaci miejscowych wykopów i nasypów. Na niewielkim zurbanizowanym fragmencie brak jest dominant i zabytków architektury. Jedyna zabudowa mieści się w niewielkim fragmencie przy ul. św. Rocha.

W przypadku stanu sanitarnego powietrza sytuacja w całym województwie śląskim w tym również na omawianym obszarze, ulega poprawie, w porównaniu ze stanem sprzed kilku ostatnich lat. Spowodowane jest to w dużym stopniu regresją przemysłu w Częstochowie, jak i całym powiecie częstochowskim oraz inwestycjami ekologicznymi prowadzonymi na tym terenie. Tym nie mniej, w dalszym ciągu pomiary wykazują okresowo podwyższone stężenia zanieczyszczeń substancjami tj. tlenek azotu. Wobec tego nadal wskazane jest podejmowanie działań zmierzających do możliwie szerokiego wprowadzenia proekologicznych systemów grzewczych, do ogrzewania zabudowy indywidualnej. Pozwoli to na ograniczenie emisji niskiej, szczególnie uciążliwej w sezonie zimowym głównym źródłem zanieczyszczeń pyłem zawieszonym (PM₁₀, PM_{2,5}) choć ich stężenie średnioroczne spadło w ubiegłym roku do zadowalającego poziomu.

Stan środowiska w mieście, na tle innych miast woj. śląskiego kształtuje się na poziomie dobrym. Pewne ograniczenie lub nawet eliminacja części zagrożeń środowiska jest możliwa przez realizację określonych przedsięwzięć.

Na obszarze planu podstawowym rodzajem hałasu jest hałas komunikacyjny pochodzący przede wszystkim od ul. św. Rocha (DK43).

Analiza wykazuje, że immisja od ul. św. Rocha osiąga do 75 dB, w ujęciu średniodobowym. Hałas ten ulega jednak znacznej redukcji już na dystansie kilkunastu metrów w głąb obszaru opracowania. Część obszaru bezpośrednio przyległa do DK43 nie jest predysponowana dla potrzeb mieszkalnictwa i innych funkcji, wymagających ochrony akustycznej.

Obszar opracowania leży poza granicami obszarów chronionych ze względów przyrodniczych, w tym należących do sieci Natura 2000. Brak jest przesłanek do wystąpienia oddziaływań o zasięgu istotnym dla obszarów chronionych znajdujących się w znacznej odległości. Wykorzystanie terenu na potrzeby określonego w planie przeznaczenia terenu, będzie wymagało uwzględnienia ustaleń obowiązującego planu dla obszarów wymagających przekształceń lub rekultywacji, w związku z eksploatacją złoża.

Analizowany obszar posiada potencjał dla zabudowy produkcyjnej, usługowej i infrastruktury technicznej. Duże znaczenie ma w tym aspekcie położenie peryferyjne, a także bliskość dróg krajowych, w tym węzła autostrady A1. Na podstawie przeprowadzonej analizy obszaru sformułowano ogólne zalecenia do projektu planu:

- w związku z sąsiedztwem funkcji mieszkaniowo usługowej wskazane jest ustalenie, lub podtrzymanie dotychczasowych zasad współistnienia – ograniczających konflikty przestrzenne,
- w związku ze zmianą przebiegu projektowanej drogi publicznej ustalić nieprzekraczalne linie zabudowy zgodnie z uwarunkowaniami lokalnymi, z uwzględnieniem walorów ekonomicznych przestrzeni oraz maksymalnego poszanowania prawa własności.

7. Prognoza dalszych zmian w środowisku w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu.

Analiza aktualnego zagospodarowania przestrzennego nie wskazuje na możliwość istotnych zmian środowiska w razie nierealizowania planu miejscowego. Nieznacznie negatywnym aspektem niezrealizowania planu jest, zainwestowanie przedmiotowego obszaru w sposób mniej adekwatny do kierunku zmian, który jest preferowany. Obecnie obszar jest przeznaczony pod zabudowę produkcyjno-usługową (również obiekty wielkopowierzchniowe) oraz drogę publiczną klasy zbiorczej, której przebieg rozdziela tereny inwestycyjne na dwie części. Uchwalenie planu nie spowoduje radykalnych zmian w środowisku, co miałyby stanowić uzasadnienie do przyjęcia innych (alternatywnych) rozwiązań w zakresie przeznaczenia i zagospodarowania obszaru opracowania. Natomiast uznaje się, że zaniechanie przyjęcia dokumentu, czyli jego brak przez kolejne lata, może spowodować pewne problemy i dysfunkcje przestrzenne obszaru, wynikające z niższej atrakcyjności inwestycyjnej – z uwagi na niekorzystny przebieg projektowanej drogi.

8. Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem.

Ustalenia zmiany planu na przedmiotowym obszarze planu nie spowodują znaczących oddziaływań na środowisko. Nie mniej jednak w swoich założeniach zmienia sposób zainwestowania, na zasadzie przekształceń dotychczas projektowanej struktury funkcjonalno-przestrzennej.

9. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym.

9.1. Poziom międzynarodowy, wspólnotowy i krajowy.

Normy prawa międzynarodowego:

- Konwencja w sprawie transgranicznego zanieczyszczenia powietrza na dalekie odległości z dnia 13 listopada 1979 r., sporządzona w Genewie.
- Ramowa Konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu z dnia 9 maja 1992 r., sporządzona w Nowym Jorku.
- Europejska Konwencja Krajobrazowa z dnia 20 października 2000 r., sporządzona we Florencji.
- Konwencja o różnorodności biologicznej z dnia 5 czerwca 1992 r., sporządzona w Rio de Janeiro.

Zasadniczym dokumentem definiującym cele ochrony środowiska na poziomie wspólnotowym, uwzględniającym normy prawa międzynarodowego, jest VII Wspólnotowy Program Działań w Zakresie Środowiska Naturalnego. Program ten wyznacza cele i priorytety dla następujących dziedzin ochrony środowiska:

- ochrona, zachowanie i poprawa kapitału naturalnego Unii,
- przekształcenie Unii w zasobooszczędną, zieloną i konkurencyjną gospodarkę niskoemisyjną,
- ochrona obywateli Unii przed związanymi ze środowiskiem presjami i zagrożeniami dla zdrowia i dobrostanu,
- maksymalizacja korzyści z prawodawstwa środowiskowego, doskonalenie wiedzy i bazy dowodowej w zakresie środowiska i ochrony klimatu,
- zabezpieczenie inwestycji ekologicznych i wspieranie zrównoważonych miast,
- lepsze uwzględnianie w działaniach bardziej spójnej polityki środowiskowej i efektywne podejmowanie wyzwań międzynarodowych, dotyczących środowiska i klimatu.

W projekcie planu powinny zostać uwzględnione priorytety w zakresie ochrony środowiska, wynikające z dokumentów ustanowionych na szczeblu rządowym, samorządowym, porozumień międzynarodowych oraz projektów dokumentów i dyrektyw Unii Europejskiej. Poszczególne dyrektywy, międzynarodowe akty prawne zostały wdrożone do polskiego prawodawstwa i tym samym znalazły swoje odzwierciedlenie zarówno w zmieniającym się jak i w zmieniającym – czyli projektowanym dokumencie. Uwzględniono wytyczne i cele ochrony środowiska przyjęte w wyżej wymienionych dyrektywach i konwencjach, poprzez zamieszczenie zapisów dotyczących różnych aspektów środowiska i jego ochrony. Uzyskano w ten sposób wysoką zgodność z dokumentami planistycznymi różnego szczebla, co pozwala wnioskować, że związane z nimi cele będą osiągnięte również przez ustalenia funkcjonalne wynikające z projektu planu. Zostało utrzymane założenie strategiczne dokumentów wszystkich poziomów, że celem generalnym jest rozwój zrównoważony, przez który należy rozumieć odpowiednio proporcjonalny udział wszystkich istotnych czynników ekologicznych, gospodarczych i społecznych.

Wyżej wymienione cele ochrony środowiska korelują odpowiednio z ogólnymi celami środowiskowymi.

9.2. Poziom regionalny.

Na szczeblu regionalnym zasadniczymi opracowaniami strategicznymi są:

- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego "2020+" z 29 sierpnia 2016 r.,
- Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego "ŚLĄSKIE 2020+".

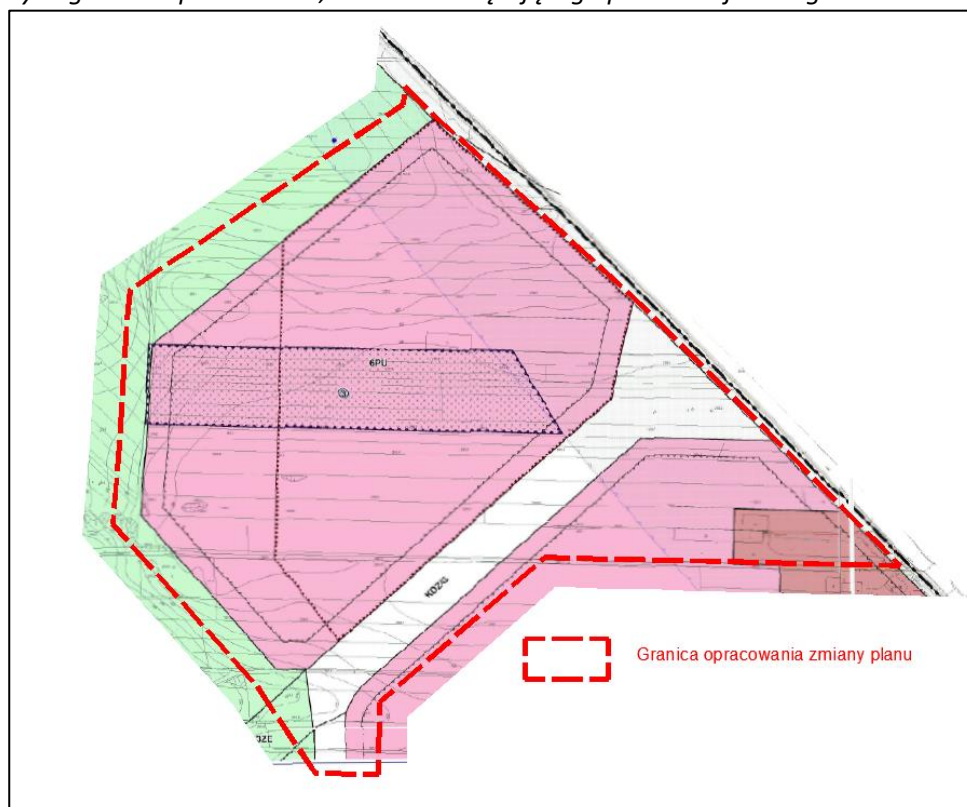
Dziedzina	Ogólne cele środowiskowe	Sposób uwzględnienia w projekcie planu (opis lub cytaty)
1. Różnorodność biologiczna	Dostosowanie intensywności użytkowania terenu do predyspozycji, odporności i pojemności środowiska: - wyłączenie terenów wrażliwych z form zagospodarowania kolizyjnych z funkcją terenu, - ustalenie przyrodniczych progów chłonności terenów przyrodniczych i pozostałych struktur ochronnych na intensywność antropopresji.	Ustalenie wskaźników zagospodarowania terenu oraz terenów celem uzyskania racjonalnych proporcji pomiędzy obszarem zabudowy a powierzchnią biologicznie czynną.
2. Woda	Ochrona zasobów poprzez: - zaopatrzenie w wodę, - oczyszczanie ścieków. Utrzymanie lub osiągnięcie dobrego stanu wszystkich wód. Ochrona i racjonalizacja wykorzystania zasobów wodnych. Zwiększenie retencji wodnej.	Utrzymanie zasad: - postępowania ze ściekami i wodami opadowymi, zgodnie z przepisami z zakresu Prawa wodnego oraz ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzeniu ścieków;
3. Powietrze i klimat	Poprawa jakości powietrza, spełnienie zwiększonych wymagań norm, całkowita likwidacja emisji substancji niszczących warstwę ozonową.	Utrzymanie odpowiednich warunków zaopatrzenia w energię ciepłą, z wykorzystaniem urządzeń niskoemisyjnych.
4. Krajobraz	Ochrona obszarów o wysokich walorach krajobrazowych przed dysharmonijnymi obiektami wysokościowymi.	Zmiana planu ogranicza i utrzymuje wskaźniki zabudowy i nakazuje zachowanie powierzchni biologicznie czynnej, uwzględniając istniejące uwarunkowania, tj. ochrona ekspozycji.
5. Odpady	Systemowa gospodarka odpadami.	Podtrzymano część zapisów dotyczących odpadów i ustalono dodatkowe ograniczenia składowania, a także zasypywania wyrobiska.
6. Zrównoważony rozwój obszarów miejskich	Harmonijny rozwój przestrzenny i gospodarczy. Likwidacja form zagospodarowania konfliktowych z otaczającymi zasobami przestrzeni.	Projekt planu rozwija strukturę funkcjonalno-przestrzenną wzbogacając ją o nowe formy zgodne z ogólną funkcją i specyfiką omawianej części miasta.

10. Przewidywane znaczące oddziaływania na komponenty środowiska.

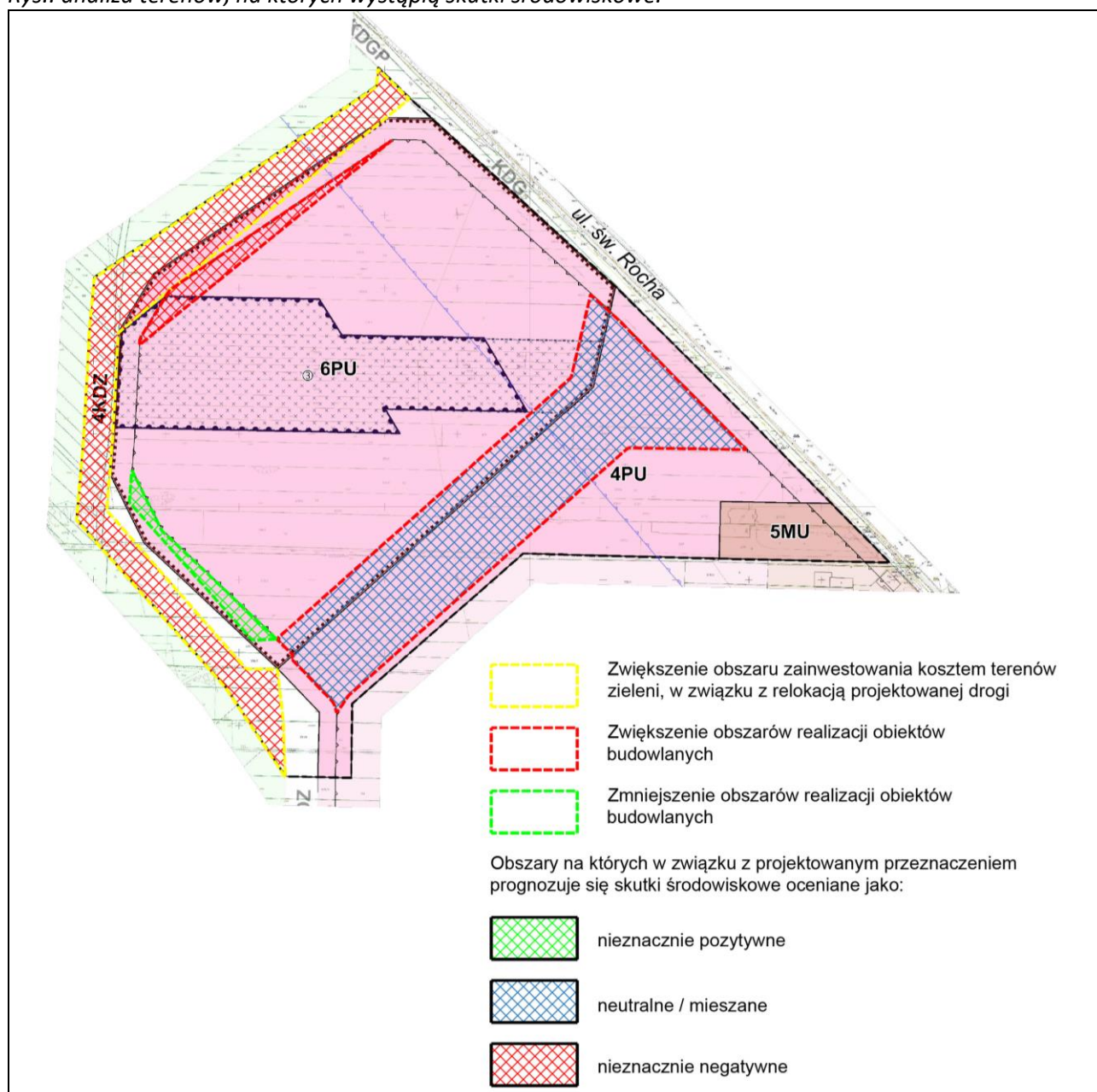
W zależności od stosunku projektowanego zagospodarowania do zagospodarowania istniejącego, określa się skutki środowiskowe pozytywne i negatywne, których znaczenie podlega ocenie w niniejszej prognozie. Skutki środowiskowe planu polegają w omawianym przypadku na zmianie przeznaczenia terenów, pośród których znaczna część pozostaje niezagospodarowana.

Obszar planu jest w większości niezagospodarowany, ale ma ściśle określone przeznaczenie w obowiązującym planie, więc posiada możliwości zainwestowania. Dlatego też skutki środowiskowe będą stanowić różnicę pomiędzy zagospodarowaniem wynikającym z prawa miejscowego a projektowanym.

Rys.: granica opracowania, na tle obowiązującego planu miejscowego.

Rys.: analiza terenów, na których wystąpią skutki środowiskowe.

W projekcie zmiany miejscowego planu dokonano relokacji projektowanej drogi w sposób, który nieznacznie zwiększa obszar zainwestowania o dodatkową powierzchnię 1,4 ha, kosztem terenów przeznaczonych dotychczas na cele zieleni. Jest to zasadniczy skutek środowiskowy, aczkolwiek jego skala i znaczenie są niewielkie. Obszar przekształceń nie naruszy doliny rzecznej, choć zbliży się w jej kierunku, miejscowo do 30 m. Wciąż jednak pas zieleni wokół rzeki będzie miał w największym miejscu szerokość około 120 m.

Fragment terenu projektowanej drogi zostanie przeznaczony na cele produkcyjno-usługowe, co stanowi skutek o charakterze neutralnym lub nieznacznie pozytywnym (czyli mieszanym), w zależności od aspektu rozpatrywania. W miejscu przewidzianym wcześniej do utwardzenia pasa drogowego mogą pojawić się budynki lub inne tereny utwardzone – np. parking lub komunikacja wewnętrzna. Natomiast połączenie dwóch terenów produkcyjno-usługowych w jeden zwarty teren, stwarza możliwości bardziej racjonalnego zagospodarowania, co podwyższa walory ekonomiczne przestrzeni. Dodatkowo, nowa linia zabudowy, adekwatna do nowego przebiegu drogi, nieznacznie koryguje obszary realizacji obiektów budowlanych, odpowiednio zmniejszając je w jednym miejscu i zwiększając w innym.

Analizując przedmiotowy projekt stwierdza się, że zmiana przebiegu drogi a tym samym niewielkie zwiększenie obszaru zainwestowania, nie stanowi znaczącego skutku środowiskowego, ponieważ skala i forma dopuszczalnego zagospodarowania jest niewielka i nie odbiega radykalnie od dotychczasowego przeznaczenia.

Silnym uzasadnieniem dla przyjętych w projekcie dyspozycji planistycznych jest optymalny (pod wieloma względami) dobór lokalizacji dla tego typu funkcji. Należy tu wskazać, że racjonalne wykorzystanie infrastruktury o wysokich parametrach, zarówno technicznej jak i komunikacyjnej, dla zaproponowanego w planie przeznaczenia jest wysoce wskazane.

Opracowanie spójnego miejscowego planu zagospodarowania, w oparciu o zasadę zrównoważonego rozwoju w zgodności z zapisami studium, należy tu uznać jako działanie na rzecz rozwiązania problemów przestrzennych. Przyjęcie planu, należy więc traktować jako środek dostosowania struktury funkcjonalno-przestrzennej do zmieniających się potrzeb i planów inwestycyjnych. Ocenia się, że ustalenie racjonalnych zasad zabudowy i zagospodarowania terenu, z uwzględnieniem potrzeb ochrony środowiska, będzie miało istotny wpływ na polepszenie jakości przestrzeni.

Wziąwszy pod uwagę ustalenia zmiany planu ocenia się, że na omawianym terenie skala i wielkość przedsięwzięcia będzie na poziomie umiarkowanym. Teren posiada szerokie możliwości rozbudowy niezbędnej infrastruktury technicznej. W związku z powyższym, przy dostosowaniu się do zapisów zarówno planu (zmienianych i pozostających w mocy), nie przewiduje się również wystąpienia emisji zagrażającej ludzkiemu zdrowiu. Obowiązkiem każdego jest przestrzeganie zapisów ustawy "prawo ochrony środowiska", określającej m.in.: zasady ochrony środowiska oraz warunki korzystania z jego zasobów, warunki wprowadzania substancji do środowiska, odpowiedzialność i sankcje w przypadku naruszeń powyższych zasad i warunków. Organem posiadającym narzędzia i kompetencje do kontroli przestrzegania przepisów jest Inspekcja Ochrony Środowiska, która działa w oparciu o ustawę o Inspekcji Ochrony Środowiska.

Kwalifikacja skutków ustaleń planu dla wyszczególnionych fragmentów jest różna, ale sumarycznie cały plan ocenia się nieznacznie pozytywnie, ponieważ część miasta, na której leży obszar opracowania jest przystosowana infrastrukturalnie dla funkcji usługowych i produkcyjno-usługowych. Racjonalne wykorzystanie ciągów komunikacyjnych i infrastruktury jest wysoce wskazane dla utrzymania walorów ekonomicznych miasta.

Na obszarze planu nie wystąpią znaczące oddziaływania na środowisko. Niemniej jednak plan w swoich założeniach dopuszcza rozwój zainwestowania na zasadzie przekształceń istniejącej struktury funkcjonalno-przestrzennej. Poniższa analiza, mimo wszystko uwzględnia zakres przewidywanych oddziaływań, również o umiarkowanym znaczeniu.

10.1. Różnorodność biologiczna.

Opis ustalenia lub przeznaczenia	Oddziaływanie	Kwalifikacja oddziaływania	Charakter	Trwałość oddziaływania	Odwracalność zjawisk
Tereny dróg publicznych i produkcyjno-usługowe	Ubytek powierzchni biologicznie czynnej	negatywne	bezpośrednie	długoterminowe	tak
Pas zieleni izolacyjnej wraz z nasadzeniem szpaleru drzew	Zachowanie części powierzchni biologicznie czynnej	pozytywne	bezpośrednie	długoterminowe	tak

10.2. Zdrowie, bezpieczeństwo i jakość życia ludzi.

Opis ustalenia lub przeznaczenia	Oddziaływanie	Kwalifikacja oddziaływania	Charakter	Trwałość oddziaływania	Odwracalność zjawisk
Tereny produkcyjno-usługowe	Możliwe nieznaczne zwiększenie emisji zanieczyszczeń powietrza (wyłącznie w przypadku nie dostosowania się do zapisów planu)	negatywne	pośrednie	krótkoterminowe	nie
szpalery drzew o charakterze izolującym i estetyzującym w terenach produkcyjno-usługowych	Ochrona przed nadmierną presją obiektów przemysłowych w przestrzeni.	pozytywne	bezpośrednie	trwałe	tak

10.3. Woda.

Opis ustalenia lub przeznaczenia	Oddziaływanie	Kwalifikacja oddziaływania	Charakter	Trwałość oddziaływania	Odwracalność zjawisk
Tereny dróg publicznych i produkcyjno-usługowe	Zmniejszenie powierzchni infiltracji wód do gruntu.	negatywne	bezpośrednie	długoterminowe	tak
Pas zieleni izolacyjnej wraz z nasadzeniem szpaleru drzew	Zachowanie terenów zielonych, ochrona terenu przepuszczalnego dla wody	pozytywne	bezpośrednie	długoterminowe	tak
zakaz składowania odpadów, z wyjątkiem odpadów obojętnych oraz mas ziemnych lub skalnych	Ochrona przed nieprzewidzianym znaczącym skażeniem wód gruntowych	pozytywne	bezpośrednie	długoterminowe	tak

10.4. Powietrze, klimat i środowisko akustyczne.

Opis ustalenia lub przeznaczenia	Oddziaływanie	Kwalifikacja oddziaływania	Charakter	Trwałość oddziaływania	Odwracalność zjawisk
Tereny produkcyjno-usługowe	Możliwe nieznaczne zwiększenie emisji zanieczyszczeń powietrza (wyłącznie w przypadku nie dostosowania się do zapisów planu)	negatywne	pośrednie	krótkoterminowe	nie
szpalery drzew o charakterze izolującym i estetyzującym w terenach produkcyjno-usługowych	Ochrona przed nadmiernym hałasem i pozostałą emisją od obiektów przemysłowych.	pozytywne	bezpośrednie	trwałe	tak
zakaz składowania odpadów, z wyjątkiem odpadów obojętnych oraz mas ziemnych lub skalnych	Ochrona przed emisją metanu, dwutlenku węgla i lotnych związków organicznych.	pozytywne	bezpośrednie	trwałe	nie
Zachowanie minimalnej powierzchni biologicznie czynnej	Wspomaganie naturalnych procesów oczyszczania powietrza	pozytywne	wtórne	długoterminowe	tak

10.5. Powierzchnia ziemi i gleby.

Opis ustalenia lub przeznaczenia	Oddziaływanie	Kwalifikacja oddziaływania	Charakter	Trwałość oddziaływania	Odwracalność zjawisk
Tereny dróg publicznych i produkcyjno-usługowe	Likwidacja części pokrywy glebowej	negatywne	bezpośrednie	długoterminowe	tak
	Możliwość zanieczyszczenia i degradacji gleby - incydentalnie przy niedostosowaniu przedsięwzięcia do przepisów prawa i ustaleń planu.	negatywne	pośrednie	krótkotrwałe	nie
Pas zieleni izolacyjnej wraz z nasadzeniem szpaleru drzew	Zachowanie minimalnych proporcji pomiędzy terenami zabudowy a powierzchnią biologicznie czynną.	pozytywne	bezpośrednie	długoterminowe	tak

10.6. Środowisko kulturowe i krajobraz.

Opis ustalenia lub przeznaczenia	Oddziaływanie	Kwalifikacja oddziaływania	Charakter	Trwałość oddziaływania	Odwracalność zjawisk
Pas zieleni izolacyjnej wraz z nasadzeniem szpaleru drzew, oraz szpalery drzew o charakterze izolującym i estetyzującym w terenach produkcyjno - usługowych	Zachowanie części terenów zielonych w pasie drogowym oraz ochrona przed nadmierną presją zabudowy produkcyjnej w przestrzeni publicznej	pozytywne	bezpośrednie	trwałe	tak

11. Oddziaływania skumulowane.

Na podstawie analizy przyjętych rozwiązań planistycznych nie przewiduje się kumulacji oddziaływań w związku z realizacją zapisów planu. Przy założeniu, że nowe inwestycje będą zgodne z zapisami planu miejscowego, nie należy się spodziewać pogorszenia jakości środowiska.

12. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko.

Środowisko obszaru opracowania oraz jego najbliższego otoczenia cechuje się umiarkowanym stopniem przekształcenia antropogenicznego. Dalszy rozwój zainwestowania, wzbogacenie form użytkowania, rozwój infrastruktury technicznej może w różnorodny sposób wpływać na środowisko jako całość oraz na jego poszczególne elementy.

Plan nie zawiera rozwiązań rodzących znaczące skutki środowiskowe a jego uchwalenie należy postrzegać w nieznacznie pozytywnym wymiarze, więc podejmowanie działań kompensujących nie jest konieczne w omawianym przypadku. Zmiana planu formułuje niewiele ustaleń, ale wśród nich można wyróżnić ustalenia ograniczające, zapobiegające i minimalizujące potencjalnie negatywne skutki polityki przestrzennej.

W poniższej tabeli wyodrębniono najważniejsze z punktu widzenia ochrony środowiska ustalenia projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Elementy środowiska	Ustalenia planu (cytat lub opis ustalenia)
Różnorodność biologiczna	<i>„w terenie drogi (...) należy wykonać pas zieleni izolacyjnej o szerokości nie mniejszej niż 3 m wraz z nasadzeniem szpaleru drzew z zachowaniem w miarę możliwości jednakowej odległość poszczególnych drzew między sobą nie większej niż 15 m”</i>
Zdrowie, bezpieczeństwo i jakość życia ludzi	<i>„szpalery drzew o charakterze izolującym i estetyzującym w krajobrazie dyszarmiczne elementy zagospodarowania mogące wystąpić w terenach produkcyjno – usługowych...”</i> <i>„zakaz składowania odpadów, z wyjątkiem odpadów obojętnych oraz mas ziemnych lub skalnych przemieszczanych w związku z wydobywaniem kopalin ze złóż lub realizacją inwestycji, dla których dopuszcza się ich składowanie i wykorzystywanie do niwelacji, zasypywania wyrobisk poeksploatacyjnych...”</i>
Woda, powietrze, klimat, środowisko akustyczne i krajobraz	Ustalenie w zakresie urządzenia szpalerów drzew, zarówno w pasie drogowym jak i na terenach produkcyjno-usługowych. <i>„zakaz składowania odpadów, z wyjątkiem odpadów obojętnych oraz mas ziemnych lub skalnych przemieszczanych w związku z wydobywaniem kopalin ze złóż lub realizacją inwestycji, dla których dopuszcza się ich składowanie i wykorzystywanie do niwelacji, zasypywania wyrobisk poeksploatacyjnych...”</i>
Środowisko kulturowe	Relokacja drogi - podwyższenie walorów użytkowych przestrzeni. Racjonalne wykorzystanie terenu i infrastruktury technicznej (ekonomiczne aspekty przestrzeni).

13. Propozycje rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projekcie.

Objęty analizą projekt nie zawiera rozwiązań alternatywnych. Jest on zgodny z podstawowymi zasadami ochrony środowiska oraz z głównymi założeniami obowiązującego dokumentu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta. Wykluczono rozwiązania planistyczne mogące stwarzać konflikty lub kolizje z wymogami ochrony środowiska, dzięki czemu są zgodne z warunkami i możliwościami środowiskowymi obszaru. W związku z powyższym uznaje się, że sporządzanie rozwiązań alternatywnych do przedmiotowego projektu jest niecelowe.

14. Transgraniczne oddziaływanie na środowisko.

Ustalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, dyspozycje funkcjonalne terenów, nie przewidują obiektów mogących oddziaływać transgranicznie na komponenty środowiskowe. W związku z czym nie stwierdzono oddziaływania transgranicznego, wymagającego wszczęcia procedury przewidzianej w Konwencji z Espoo – potwierdzonej przez ustawę Prawo ochrony środowiska.

15. Streszczenie w języku niespecjalistycznym.

Podstawowym zadaniem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego jest określenie zasad zagospodarowania terenów, z uwzględnieniem wielu uwarunkowań i aspektów - w tym również celów środowiskowych.

Podjęcie prac nad planem miejscowym nastąpiło z uwagi na potrzebę zmiany przebiegu projektowanej drogi publicznej, w taki sposób aby podwyższyć funkcjonalność terenów zabudowy produkcyjnej, ustalonych w obowiązującym miejscowym planie.

Na obszarze opracowania obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu położonego w Częstochowie, w dzielnicy Grabówka, w rejonie ulic: Św. Rocha, Ikara, Radomskiej i Goździków, przyjęty Uchwałą Nr 374/XXII/2012 Rady Miasta Częstochowy z dnia 24 maja 2012 r. Zgodnie z obowiązującym Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Częstochowy, przyjętym Uchwałą Nr 263.XX.2019 Rady Miasta Częstochowy z dnia 21 listopada 2019 r., dominującym kierunkiem przeznaczenia jest obszar zabudowy usługowej z produkcją oznaczony symbolem UP. Jak wynika z przeprowadzonych analiz, projektowany plan zachowuje zgodność z ustaleniami obowiązującego Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Częstochowy.

Stosownie do art. 9 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, przy sporządzaniu planów miejscowych, wiążące są dla organów gminy ustalenia studium. Natomiast przy sporządzaniu studium uwzględnia się zasady określone w koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju, strategii rozwoju i planu zagospodarowania województwa, strategii rozwoju gminy, opracowaniu ekofizjograficznym itp. Plan, którego dotyczy niniejsza prognoza, jest powiązany z założeniami planu zagospodarowania województwa śląskiego i realizuje jego główne założenia w ramach delegacji ustawowej prawa miejscowego.

Powiązania planu w bardziej odległych relacjach dotyczą wielu aktów prawnych oraz dokumentów strategiczno-planistycznych, obowiązujących zarówno na szczeblu krajowym jak i wspólnotowym. Prognoza została sporządzona w oparciu o identyfikację, analizę i ocenę potencjalnych oddziaływań na środowisko, związanych z realizacją ustaleń planu. Mogą one dotyczyć takich komponentów środowiska jak: wody powierzchniowe, wody podziemne, powietrze, ukształtowanie terenu i gleba, klimat akustyczny, bioróżnorodność. W związku z tym zakres przedmiotowego opracowania obejmuje zagadnienia przewidywanych zmian w strukturze funkcjonalno-przestrzennej i oceny ich oddziaływania na środowisko, a także możliwości realizacji rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań.

Prognozę sporządzono przy zastosowaniu metod opisowych, charakteryzujących istniejący stan zasobów środowiska z uwzględnieniem istniejących i przewidywanych znaczących oddziaływań. Ocenę ewentualnych zagrożeń, poszczególnych komponentów środowiska oraz ich analizy jakościowe, oparto m.in. na danych z państwowego monitoringu środowiska.

Określenie skutków środowiskowych następuje w oparciu o obowiązujące plany zagospodarowania, a w przypadku braku planu - w oparciu o stan istniejący. W zależności od stosunku projektowanego zagospodarowania do zagospodarowania istniejącego, lub możliwego do uzyskania na podstawie decyzji administracyjnych, rozpoznaje się skutki środowiskowe, których rodzaj i znaczenie podlega ocenie w niniejszej prognozie.

Monitoring skutków środowiskowych realizacji ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego może się odbywać w oparciu o wyniki pomiarów uzyskanych w ramach państwowego monitoringu środowiska lub też w ramach innych badań prowadzonych przez organy administracji oraz podmioty gospodarcze - jeżeli odnoszą się do przedmiotu i zakresu planu.

Obszar opracowania leży poza granicami obszarów chronionych ze względów przyrodniczych, w tym należących do sieci Natura 2000. Brak jest przesłanek do wystąpienia oddziaływań o zasięgu istotnym dla obszarów chronionych znajdujących się w najbliższym otoczeniu, tj. Park Krajobrazowy Orlich Gniazd którego otulina jest zlokalizowana w odległości nie mniejszej niż 8 km od granic planu oraz Park Krajobrazowy Lasy nad Górną Liswartą – którego otulina jest oddalona około 6 km.

Nie występują tu elementy korytarzy ekologicznych, jak również obszar nie ma wystarczającego zasięgu oddziaływania na elementy ekosystemów w dalszym sąsiedztwie. Z uwagi na dostępność kanalizacji

deszczowej oraz możliwość doprowadzenia instalacji wodociągowej i kanalizacji sanitarnej, brak jest przesłanek do wystąpienia oddziaływania na jednolite części wód powierzchniowych i podziemnych. W granicach obszaru opracowania brak jest obiektów zabytkowych, stanowisk archeologicznych oraz dóbr kultury współczesnej.

Wykorzystanie na potrzeby określonego w planie przeznaczenia terenu, będzie wymagało uwzględnienia ustaleń obowiązującego planu dla obszarów wymagających przekształceń lub rekultywacji, w związku z eksploatacją złoża. W niniejszej zmianie planu obszar rekultywacji skorygowano zgodnie z aktualnymi uwarunkowaniami.

Oceny istniejącego stanu środowiska dokonano na podstawie opracowania ekofizjograficznego, analizy stanu istniejącego, a także na podstawie programów w zakresie ochrony środowiska i ochrony przyrody. Ocena ta wyszczególnia jednocześnie istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu. Część miasta, na której leży obszar opracowania, jest częściowo przekształconym środowiskiem. Obecnie większość omawianego obszaru nie jest użytkowana. Pod względem florystycznym w ocenie ogólnej obszar planu charakteryzuje się umiarkowaną lub niską wartością ekologiczną.

Krajobraz obszaru opracowania jest krajobrazem mało urozmaiconym, o charakterze podmiejskim z elementami charakterystycznymi dla terenów wiejskich. Znaczącą cechą jest duży udział nieużytkowanych łąk i zadrzewień śródpolnych. Rzeźba terenu jest tu mało urozmaicona, za wyjątkiem zmian antropogenicznych w postaci miejscowych wykopów i nasypów. Na niewielkim zurbanizowanym fragmencie brak jest dominant i zabytków architektury. Jedyna zabudowa mieści się w niewielkim fragmencie przy ul. św. Rocha.

W przypadku stanu sanitarnego powietrza sytuacja w całym województwie śląskim w tym również na omawianym obszarze, ulega poprawie, w porównaniu ze stanem sprzed kilku ostatnich lat. Spowodowane jest to w dużym stopniu regresją przemysłu w Częstochowie, jak i całym powiecie częstochowskim oraz inwestycjami ekologicznymi prowadzonymi na tym terenie. Tym niemniej, w dalszym ciągu pomiary wykazują okresowo podwyższone stężenia zanieczyszczeń substancjami tj. tlenek azotu. Wobec tego nadal wskazane jest podejmowanie działań zmierzających do możliwie szerokiego wprowadzenia proekologicznych systemów grzewczych, do ogrzewania zabudowy indywidualnej. Pozwoli to na ograniczenie emisji niskiej, szczególnie uciążliwej w sezonie zimowym głównym źródłem zanieczyszczeń pyłem zawieszonym (PM₁₀, PM_{2,5}) choć ich stężenie średnioroczne spadło w ubiegłym roku do zadowalającego poziomu.

Stan środowiska w mieście, na tle innych miast woj. śląskiego kształtuje się na poziomie dobrym. Pewne ograniczenie lub nawet eliminacja części zagrożeń środowiska jest możliwa przez realizację określonych przedsięwzięć.

Na obszarze planu podstawowym rodzajem hałasu jest hałas komunikacyjny pochodzący przede wszystkim od ul. św. Rocha (DK43). Analiza wykazuje, że immisja od ul. św. Rocha osiąga do 75 dB, w ujęciu średniodobowym. Hałas ten ulega jednak znacznej redukcji już na dystansie kilkunastu metrów w głąb obszaru opracowania. Część obszaru bezpośrednio przyległa do DK43 nie jest predysponowana dla potrzeb mieszkalnictwa i innych funkcji, wymagających ochrony akustycznej.

Obszar opracowania leży poza granicami obszarów chronionych ze względów przyrodniczych, w tym należących do sieci Natura 2000. Brak jest przesłanek do wystąpienia oddziaływań o zasięgu istotnym dla obszarów chronionych znajdujących się w znacznej odległości. Wykorzystanie terenu na potrzeby określonego w planie przeznaczenia terenu, będzie wymagało uwzględnienia ustaleń obowiązującego planu dla obszarów wymagających przekształceń lub rekultywacji, w związku z eksploatacją złoża.

Analizowany obszar posiada potencjał dla zabudowy produkcyjnej, usługowej i infrastruktury technicznej. Duże znaczenie ma w tym aspekcie położenie peryferyjne, a także bliskość dróg krajowych, w tym węzła autostrady A1. Na podstawie przeprowadzonej analizy obszaru sformułowano ogólne zalecenia do projektu planu:

- w związku z sąsiedztwem funkcji mieszkaniowo usługowej wskazane jest ustalenie, lub podtrzymanie dotychczasowych zasad współistnienia – ograniczających konflikty przestrzenne,

- w związku ze zmianą przebiegu projektowanej drogi publicznej ustalić nieprzekraczalne linie zabudowy zgodnie z uwarunkowaniami lokalnymi, z uwzględnieniem walorów ekonomicznych przestrzeni oraz maksymalnego poszanowania prawa własności.

Analiza aktualnego zagospodarowania przestrzennego nie wskazuje na możliwość istotnych zmian środowiska w razie nierealizowania planu miejscowego. Nieznacznie negatywnym aspektem niezrealizowania planu jest, zainwestowanie przedmiotowego obszaru w sposób mniej adekwatny do kierunku zmian, który jest preferowany. Obecnie obszar jest przeznaczony pod zabudowę produkcyjno-usługową (również obiekty wielkopowierzchniowe) oraz drogę publiczną klasy zbiorczej, której przebieg rozdziela tereny inwestycyjne na dwie części. Uchwalenie planu nie spowoduje radykalnych zmian w środowisku, co miałyby stanowić uzasadnienie do przyjęcia innych (alternatywnych) rozwiązań w zakresie przeznaczenia i zagospodarowania obszaru opracowania. Natomiast uznaje się, że zaniechanie przyjęcia dokumentu, czyli jego brak przez kolejne lata, może spowodować pewne problemy i dysfunkcje przestrzenne obszaru, wynikające z niższej atrakcyjności inwestycyjnej – z uwagi na niekorzystny przebieg projektowanej drogi.

W projekcie zmiany miejscowego planu dokonano relokacji projektowanej drogi w sposób, który nieznacznie zwiększa obszar zainwestowania o dodatkową powierzchnię 1,4 ha, kosztem terenów przeznaczonych dotychczas na cele zieleni. Jest to zasadniczy skutek środowiskowy, aczkolwiek jego skala i znaczenie są niewielkie. Obszar przekształceń nie naruszy doliny rzecznej, choć zbliży się w jej kierunku, miejscowo do 30 m. Wciąż jednak pas zieleni wokół rzeki będzie miał w najwęższym miejscu szerokość około 120 m.

Fragment terenu projektowanej drogi zostanie przeznaczony na cele produkcyjno-usługowe co stanowi skutek o charakterze neutralnym lub nieznacznie pozytywnym (czyli mieszanym), w zależności od aspektu rozpatrywania. W miejscu przewidzianym wcześniej do utwardzenia pasa drogowego mogą pojawić się budynki lub inne tereny utwardzone – np. parking lub komunikacja wewnętrzna. Natomiast połączenie dwóch terenów produkcyjno-usługowych w jeden zwarty teren, stwarza możliwości bardziej racjonalnego zagospodarowania, co podwyższa walory ekonomiczne przestrzeni. Dodatkowo, nowa linia zabudowy, adekwatna do nowego przebiegu drogi, nieznacznie koryguje obszary realizacji obiektów budowlanych, odpowiednio zmniejszając je w jednym miejscu i zwiększając w innym.

Analizując przedmiotowy projekt stwierdza się, że zmiana przebiegu drogi a tym samym niewielkie zwiększenie obszaru zainwestowania, nie stanowi znaczącego skutku środowiskowego, ponieważ skala i forma dopuszczalnego zagospodarowania jest niewielka i nie odbiega radykalnie od dotychczasowego przeznaczenia.

Silnym uzasadnieniem dla przyjętych w projekcie dyspozycji planistycznych jest optymalny (pod wieloma względami) dobór lokalizacji dla tego typu funkcji. Należy tu wskazać, że racjonalne wykorzystanie infrastruktury o wysokich parametrach, zarówno technicznej jak i komunikacyjnej, dla zaproponowanego w planie przeznaczenia jest wysoce wskazane.

Na obszarze planu nie wystąpią znaczące oddziaływania na środowisko. Niemniej jednak plan w swoich założeniach dopuszcza rozwój zainwestowania na zasadzie przekształceń istniejącej struktury funkcjonalno-przestrzennej. Poniższa analiza, mimo wszystko uwzględnia zakres przewidywanych oddziaływań, również o umiarkowanym znaczeniu.

Na podstawie analizy przyjętych rozwiązań planistycznych nie przewiduje się kumulacji oddziaływań w związku z realizacją zapisów planu. Przy założeniu, że nowe inwestycje będą zgodne z zapisami planu miejscowego, nie należy się spodziewać pogorszenia jakości środowiska.

Plan nie zawiera rozwiązań rodzących znaczące skutki środowiskowe a jego uchwalenie należy postrzegać w nieznacznie pozytywnym wymiarze, więc podejmowanie działań kompensujących nie jest konieczne w omawianym przypadku. Zmiana planu formułuje niewiele ustaleń, ale wśród nich można wyróżnić ustalenia ograniczające, zapobiegające i minimalizujące potencjalnie negatywne skutki polityki przestrzennej.

Objęty analizą projekt nie zawiera rozwiązań alternatywnych. Jest on zgodny z podstawowymi zasadami ochrony środowiska oraz z głównymi założeniami obowiązującego dokumentu studium uwarunkowań

i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta. Wykluczono rozwiązania planistyczne mogące stwarzać konflikty lub kolizje z wymogami ochrony środowiska, dzięki czemu są zgodne z warunkami i możliwościami środowiskowymi obszaru. W związku z powyższym uznaje się, że sporządzanie rozwiązań alternatywnych do przedmiotowego projektu jest niecelowe.

Ustalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, dyspozycje funkcjonalne terenów, nie przewidują obiektów mogących oddziaływać transgranicznie na komponenty środowiskowe. W związku z czym nie stwierdzono oddziaływania transgranicznego, wymagającego wszczęcia procedury przewidzianej w Konwencji z Espoo – potwierdzonej przez ustawę Prawo ochrony środowiska.

16. Wykorzystane materiały:

- „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Częstochowa” – listopad 2019;
- „Opracowanie problemowe w zakresie struktury przyrodniczej miasta, ze szczególnym uwzględnieniem korytarzy ekologicznych oraz terenów zieleni” - Biuro Rozwoju Regionu Sp. z o.o., Katowice, 2014;
- „Opracowanie Ekofizjograficzne dla Miasta Częstochowy” – Katowice 2004;
- „Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska Dla Miasta Częstochowy Z Uwzględnieniem Lat 2010 – 2014 Z Perspektywą do Roku 2017” oraz "Program ochrony środowiska dla miasta Częstochowy na lata 2018-2021 z perspektywą do roku 2025 - projekt";
- „Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego” - Katowice 21 czerwca 2004;
- „Program Ochrony Środowiska Przed Hałasem Dla Miasta Częstochowy Na Lata 2013 – 2018” – Częstochowa 24 marca 2014 r.;
- „Stan Środowiska w Województwie Śląskim w 2013 roku” - Biblioteka Monitoringu Środowiska - Katowice 2014;
- „Komentarz do mapy hydrograficznej w skali 1:50000” - Absalon D., Jankowski A.T., Leśniok M., 1999;
- www.katowice.pios.gov.pl;
- www.e.czestochowa.pl;
- www.czestochowskie24.pl
- www.pl.allmetsat.com;
- www.teraz-srodowisko.pl

Bielsko-Biała, dn. 31.07.2023 r.

Marcin Gajewski

ul. Szpaków 26a

43-309 Bielsko-Biała

Na podstawie art. 51 ust. 2 pkt 1 lit. f ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U.2021.0.247 t.j.), w związku z opracowaniem prognozy oddziaływania na środowisko miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego obszar położony w Częstochowie, w dzielnicy Grabówka, w rejonie ulic: Św. Rocha, Ikara, Radomskiej i Goździków

oświadczam

o spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 74a ww. ustawy. Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Marcin Gajewski

(kierujący zespołem autorskim)